

Assen, 27 juni 2024
Ons kenmerk: 1001193

BESLUIT VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN DRENTHE INZAKE OMGEVINGSVERGUNNING OP BASIS VAN DE OMGEVINGSWET EN BESLUIT ACTIVITEITEN LEEFOMGEVING

Ontheffinghouder : D.J. Bartelds en A. Bartelds-Albring
Activiteit : Schadebestrijding zwarte kraai
Locatie : Emmen

Het besluit treedt één dag na dagtekening van dit besluit in werking en geldt tot 1 november 2024.

Besluit

Wij hebben besloten op basis van onderstaande motivering aan u op basis van artikel 5.1 lid 2, aanhef en onder g, van de Omgevingswet (Ow) in samenhang met art. 11.37 en art. 11.40 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) een omgevingsvergunning te verlenen voor het doden van zwarte kraaien met behulp van geweer ter ondersteuning van de aangebrachte preventieve middelen vanaf één uur voor zonsopkomst ter voorkoming van belangrijke schade aan kwetsbare gewassen op de percelen uit uw aanvraag zoals weergegeven op onderstaande figuur 1.

Figuur 1. percelen omgevingsvergunning

Hieronder leest u onze motivering.

Wettelijk kader

Zwarte kraaien zijn van nature in Nederland voorkomende vogels als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn. Ingevolge artikel 11.37 Bal geldt het verbod van art. 5.1 lid 2, aanhef en onder g, Ow om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten voor het doden of vangen van zwarte kraaien. Ingevolge art. 11.40 Bal geldt dit verbod ook voor het gebruik van het geweer.

Ingevolge artikel 8.74j van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) kunnen wij, wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat en indien de maatregelen niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort, een omgevingsvergunning verlenen van het verbod om een flora- en fauna-activiteit te verrichten, ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren. Ingevolge art. 8.74p lid 1 van het Bkl kunnen wij bij omgevingsvergunning het gebruik van het geweer toestaan.

Op grond van artikel 3.56 van het Bkl dienen wij bij het afgeven van een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit rekening te houden met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied en de regionale en lokale bijzonderheden. In dit geval zien wij, deze belangen in acht genomen, geen reden om de omgevingsvergunning anders vorm te geven.

Daarnaast blijkt uit de relevante wet- en regelgeving dat de aangevraagde omgevingsvergunning alleen kan worden verleend als er geen andere bevredigende oplossing bestaat, de omgevingsvergunning aangevraagd wordt onder een aangewezen belang en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in het geding is.

Beleidsmatig kader zwarte kraai

In het Uitvoeringsplan flora en fauna is geen specifiek beleid opgenomen in relatie tot schade veroorzaakt door zwarte kraai. De door zwarte kraai veroorzaakte schade is echter vergelijkbaar aan de schade die wordt veroorzaakt door roeken. Roeken en zwarte kraai foerageren vaak ook in gemengde groepen waardoor de veroorzaakte schade vergelijkbaar is. Beleidsmatig wordt voor schadebestrijding van zwarte kraai derhalve aangesloten bij het beleid welke geldt voor de roek;

Roeken kunnen op net ingezaaide percelen en afrijpend graan en maïs in korte tijd behoorlijke schade veroorzaken. De huidige staat van instandhouding van de roek rechtvaardigt niet dat er op voorhand ontheffingen of een vrijstelling worden verleend voor het bestrijden van schade. Voor het verkrijgen van een tegemoetkoming van BIJ12 in de aangerichte schade is een aanvrager verplicht om een ontheffing aan te vragen om de schade tegen te gaan. Daar waar een agrariër een tegemoetkoming heeft aangevraagd bij BIJ12-Faunazaken wordt een ontheffing verleend voor ondersteunend afschot bij minimaal twee preventieve middelen conform de schadepreventiekit van BIJ12-Faunazaken.

Aangezien de zwarte kraai landelijk is vrijgesteld komt schade veroorzaakt door deze soort niet in aanmerking voor een tegemoetkomingsaanvraag. Hierdoor ontbreekt voor deze soorten een schadehistorie op basis waarvan op voorhand ontheffingen verleend kunnen worden. Voor zwarte kraai betekent dit dat enkel wanneer een tegemoetkoming is aangevraagd bij BIJ12-Faunazaken een ontheffing wordt verleend voor ondersteunend afschot.

Uit de aanvraag blijkt dat op uw percelen een tegemoetkomingsaanvraag is gedaan in 2024. Op basis hiervan kan aan u een omgevingsvergunning verleend worden.

Alternatieven afweging zwarte kraai

Omgevingsvergunningen voor een flora- en fauna-activiteit worden alleen verleend indien voldoende is aangetoond dat schade niet kan worden voorkomen met het treffen van passende of doelmatige (preventieve) maatregelen. Bij de alternatieven afweging sluiten wij aan de adviezen welke BIJ12-Faunafonds geeft ten aanzien van het voorkomen van schade aan gewassen. Een combinatie van preventieve middelen in combinatie met ondersteunend afschot is de meest geëigende methode om schade te voorkomen.

Zowel visuele als akoestische middelen werken maar gedurende een korte periode. Daarna wennen dieren eraan. Door werende middelen af te wisselen en bovendien te combineren met afschot met het geweer, verhoogt u de effectiviteit en wordt gewinning zoveel mogelijk voorkomen; BIJ12-Faunafonds; Faunaschade Preventie Kit kraaiachtigen.

Daarnaast blijkt uit het in juni 2018 uitgekomen rapport van de Wageningen Universiteit dat met name actieve verjaging, zeker als het gaat om gecombineerde verjagingsacties, effect hebben, maar dat er na verloop van tijd wel gewenning lijkt op te treden. In dat verband legt dit rapport een verband met een (verhoogde) effectiviteit indien ook gecombineerd wordt met verjaging met ondersteunend afschot¹

Het is derhalve noodzakelijk om na de plaatsing van de preventieve middelen te starten met ondersteunend afschot zodat er geen gewenning optreedt bij zwarte kraai.

Aangezien het afschot dient ter ondersteuning van de preventieve middelen hebben wij als voorschrift gesteld dat de inzet van minimaal twee preventieve middelen (akoestisch of visueel) verplicht is op percelen met schadegevoelige gewassen, alvorens tot het gebruik van het geweer kan worden overgegaan.

Wij zijn van mening dat er geen andere bevredigende oplossing bestaat, zoals artikel 8.74j van het Bkl voorschrijft, om te voorkomen dat zwarte kraai belangrijke schade veroorzaken aan kwetsbare gewassen.

Staat van instandhouding zwarte kraai

De staat van instandhouding van de zwarte Kraai in Nederland wordt beoordeeld als **gunstig**. De beoordeling wordt hierna nader toegelicht voor de vier relevante aspecten.

Beoordeling Staat van Instandhouding van de zwarte kraai in Nederland				
Verspreiding	Populatie	Leefgebied	Toekomstperspectief	Totaal
gunstig	gunstig	gunstig	gunstig	gunstig

Figuur 2

Beoordeling van de landelijke staat van instandhouding van de zwarte kraai. Bron: Sovon

Element 1. Verspreidingsgebied.

Hiermee wordt geduid op de buitengrens van het Nederlandse deel van het verspreidingsgebied. In de periode 1973-1977 is voor het eerst vlakdekkende informatie verzameld over de verspreiding van de zwarte Kraai als broedvogel, die bij deze standvogel dus overeenkomt met de verspreiding in de andere seizoenen. Heel Nederland maakte toen deel uit van het verspreidingsgebied, wat (vanzelfsprekend) ook betekent dat het verspreidingsgebied ten opzichte van perioden daarvoor niet kleiner is geworden. De omvang van het verspreidingsgebied is op grond van de atlasperioden in 1998-2000 (Sovon Vogelonderzoek 2002) en 2013-2015 (Sovon 2018) niet veranderd. Op grond van een stabiel verspreidingsgebied wordt dit aspect als gunstig beoordeeld.

Element 2. Populatie.

De populatietrend in de periode 1984-heden (figuur 49) duidt op een stabiele populatie met (sinds 1990) een gemiddelde jaarlijkse toename van 0,1%. De populatieomvang is sinds 1980 toegenomen van ca. 40.000 paren naar ca. 70.000 paren, waarbij de toename vooral op het conto van de jaren tachtig komt. Op grond van de stabiele lange termijntrend waarbij de huidige aantallen op een hoger niveau liggen dan rond de inwerkingtreding van de Vogelrichtlijn (1980), vormt de periode rond 1980 de gunstige referentie en wordt het aspect populatie beoordeeld als gunstig.

Element 3. Leefgebied.

De omvang van het potentiële leefgebied (hier: broedgebied) van de zwarte Kraai komt overeen met bezet leefgebied. Deze soort komt immers algemeen en wijdverbreid voor. Het is niet aannemelijk dat er op enige schaal geschikt leefgebied aanwezig is waar geen zwarte kraaien broeden. Een gedetailleerde

¹ Buij R., e.a. *Overzicht onderzoek schadesoorten in Nederland en Leidraad beoordeling onderzoek wildschade*, 2018, blz 31.

vergelijking is mogelijk tussen de laatste twee atlasperioden, waarin de verspreiding als broedvogel voldoende gedetailleerd in kaart is gebracht (Sovon Vogelonderzoek Nederland 2002, Sovon 2018). De verschilkaart (figuur 48) laat weliswaar zien dat er gebieden zijn met een afname, met name de Veluwe, maar dat daar gebieden met een toename tegenover staan. De leefgebieden waar een toename plaatsvond zijn vooral te vinden in Flevoland en het zuidelijke zeeleigebied. Per saldo zijn er geen negatieve ontwikkelingen in de omvang en de kwaliteit van het leefgebied waarmee dit aspect als gunstig wordt beoordeeld.

Element 4. Toekomstperspectief.

De korte termijntrend duidt op een matige afname van gemiddeld 0,6% per jaar. Als deze ontwikkeling ook in de komende twaalf jaar zou doorzetten dan komt de soort daarmee niet zonder meer in een (matig) ongunstige staat van instandhouding. De populatie heeft in de jaren tachtig een dusdanig sterke groei doorgemaakt, dat deze zich op een veilig populatieniveau bevindt. Ook bij een geringe afname blijft de populatieomvang boven die van rond de inwerkingtreding van de Vogelrichtlijn. Ofwel de gunstige referentie. Overigens is twijfelachtig in hoeverre de huidige lichte populatieafname doorzet. De zwarte Kraai geldt als generalist die alleen grote bosgebieden zoals de Veluwe mijdt en het talrijkst is in allerlei randzones waaronder ruim opgezette nieuwbouwwijken en bedrijventerreinen (Schoppers 2017). Gelet op de te verwachten toename van de bebouwing (CPB/PBL 2015) zal de omvang en kwaliteit van het leefgebied van de zwarte Kraai daardoor waarschijnlijk toenemen. Daarmee wordt het aspect Toekomstperspectief als gunstig beoordeeld

De situatie van de zwarte kraai in Drenthe is gelijk aan die in geheel Nederland. De totaalbeoordeling van de staat van instandhouding van de zwarte kraai in Drenthe als broedvogel sluit aan de landelijke beoordeling.

Er dient bij het verlenen van een omgevingsvergunning afgewogen te worden of de toegestane maatregelen op basis van de omgevingsvergunning leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.

Hierbij hebben wij het afschot van de afgelopen jaren op basis van de landelijke vrijstelling van ca. 3.000 stuks meegewogen. Nu het gebruik van de landelijke vrijstelling in Drenthe voor de zwarte kraai niet meer is toegestaan zal het aantal geschoten zwarte kraaien strek worden teruggebracht. Deze omgevingsvergunning voorziet er enkel op dat op percelen waar al een tegemoetkoming is aangevraagd ondersteunend afschot wordt toegestaan.

Ondersteunend afschot op enkel percelen met kwetsbare gewassen in de provincie Drenthe zal niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de zwarte kraai.

Faunabeheerplan

Er kan gezien art. 11.63 lid 3 in samenhang met art. 11.31 lid 2 van het Bal in incidentele gevallen een omgevingsvergunning zonder faunabeheerplan worden afgegeven, en gezien art. 8.74j lid 3 van het Bkl ook aan anderen dan een faunabeheereenheid. Daar waar er sprake is van een concrete dreiging van belangrijke schade door schadetaxaties in voorgaande jaren of daar waar opgetreden wordt tegen een voortdurende schade kan een omgevingsvergunning worden verleend zonder Faunabeheerplan. Daar er op dit moment geen door GS goedgekeurd Faunabeheerplan is voor het beheer van zwarte kraai kan er alleen een omgevingsvergunning verleend worden aan anderen dan de FBE.

De grondgebruiker is, om aanspraak te maken op een schadeloosstelling, door de beleidsregels van BIJ12-faunafonds gehouden om, waar mogelijk, het optreden en voortduren van schade te voorkomen. Het ondersteunend afschot ter ondersteuning van preventieve middelen is hierbij een vereiste. Hiervoor

heeft de grondgebruiker een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit nodig. Deze wordt derhalve verstrekt zonder dat hiervoor een Faunabeheerplan is opgesteld.

Conclusie zwarte kraai

Gelet op bovenstaande overwegingen kan de gevraagde omgevingsvergunning voor ondersteunend afschot van zwarte kraai verleend worden.

Middelen

Op basis van de artikelen 8.74o en 8.74p van het Bkl dient in de omgevingsvergunning te worden opgenomen welke middelen gebruikt kunnen worden voor de uitvoering. Het verjagen van zwarte kraai met behulp van ondersteunend afschot is een effectieve methode om aan schadebestrijding te doen. Daarom worden voor de uitvoering van deze omgevingsvergunning als middel aangewezen kogelgeweren en hagelgeweren. Honden mogen worden gebruikt om geschoten zwarte kraaien te apporteren.

Voor de uitvoering van deze omgevingsvergunning wordt tevens een omgevingsvergunning verleend voor het gestelde in artikel 11.40 van het Bal en wordt het toegestaan om gebruik van het geweer vanaf één uur voor zonsopkomst. Hiervoor mogen alleen houders van een omgevingsvergunning voor een jachtgeweeractiviteit worden ingezet. Het beoogde doel van schieten in een deel van de nachtperiode is het efficiënter van de bestrijdingsmogelijkheden gebruik te maken, waardoor schade aan gewassen beter voorkomen kan worden. Zwarte kraai beginnen namelijk al een uur voor zonsopkomst op de percelen met schadegevoelige gewassen te foerageren.

De omgevingsvergunning wordt verleend onder de volgende voorschriften:

1. Voordat met het doden van zwarte kraai wordt aangevangen, dienen de uitvoerende houders van een omgevingsvergunning voor een jachtgeweeractiviteit (voorheen de jachtakte) hiervan, bij elk gebruik opnieuw, een werkdag van tevoren melding te maken aan:
Het team Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving van de provincie Drenthe. Hiervoor moet het DIGITALE MELDINGSFORMULIER worden gebruikt. Dat is te vinden op www.provincie.drenthe.nl/meldenfaunabeheer.
2. Op percelen met schadegevoelige gewassen moeten (voorafgaand aan afschot) ter ondersteuning minimaal twee waarneembare preventieve maatregelen zijn genomen en in werking zijn. Een overzicht met voorbeelden van preventieve middelen staat op de website van BIJ12-Faunazaken, Faunaschade Preventiekit kraaiachtigen.
3. Er mag geen gebruik meer worden gemaakt van de vergunning nadat de schadegevoelige gewassen zijn geoogst.
4. De uitvoerende jachtaktehouders van een omgevingsvergunning voor een jachtgeweeractiviteit zijn verplicht een (digitale)kopie van deze vergunning bij zich te dragen. De documenten moeten op eerste vordering van de daartoe bevoegde ambtenaren onmiddellijk ter inzage worden gegeven.
5. Er mogen maximaal tien zwarte kraaien per dag worden geschoten.
6. Er mag gebruik worden gemaakt van deze vergunning vanaf een uur voor zonsopkomst.
7. Handelingen in het kader van deze omgevingsvergunning mogen niet geschieden op zondag.

8. Gedode zwarte kraaien mogen opgehangen worden ter verjaging van zwarte kraaien. Ringen welke zich aan de gedode zwarte kraaien bevinden, moeten worden ingevoerd op www.griel.nl
9. Op grond van art 6.3 lid 4 van het Omgevingsbesluit dient de jacht(akte)houder alle afschot te rapporteren bij de Faunabeheereenheid Drenthe (FBE). Hiertoe dient de jacht(akte)houder zich digitaal per email(info@fbedrenthe.nl) aan te melden bij de FBE-Drenthe onder vermelding van naam vergunninghouder en vergunningsnummer. Geschoten zwarte kraaien dienen binnen 48 uur gerapporteerd te worden in het Faunaregistratiesysteem. Voor rapportage van afschot op grond van deze vergunning wordt door de FBE Drenthe een machtiging in het Faunaregistratiesysteem aangemaakt. Rapportage op deze machtiging kan tot en met uiterlijk 3 november 2024.
10. De omgevingsvergunning kan door de provincie worden geschorst of ingetrokken indien gewijzigde omstandigheden hiertoe aanleiding geven.

Informatie

Mocht u nog vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met het Klant Contact Centrum, telefoonnummer (0592) 36 55 55.

Gedeputeerde Staten voornoemd,
namens dezen,

i.o.
drs. M. Middel,
Themamanager Vergunningverlening, Toezicht & Handhaving

Afschrift aan:

- Faunabeheereenheid Drenthe (digitaal)
- BIJ12 Unit Faunafonds (digitaal)

Rechtsmiddelen

Bent u het niet eens met dit besluit, dan kunt u binnen zes weken na de dag van verzending ervan hiertegen een bezwaarschrift indienen bij het college van gedeputeerde staten van Drenthe. De dag van verzending is de dagtekening van het besluit. Voor meer informatie over het indienen van een bezwaarschrift verwijzen wij u naar www.provincie.drenthe.nl/bezwaarprocedure.